

Consells
per millorar
l'escriptura
dels textos

Expressió escrita

Adequació i coherència Saber explicar el què demanen i saber el què vol dir	avaluació			Lèxic Fer servir paraules necessàries (en 10 línies)	avaluació			Morfosintaxi Utilitzar les paraules, les frases i la puntuació com cal (en 10 línies)	avaluació			Ortografia Escriure les paraules seguint la normativa i les regles (en 10 línies)	avaluació			Aspectes formals Fer bona lletra, seguint una recta imaginària i tenint en compte la presentació	avaluació		
<ul style="list-style-type: none"> • Explico el que vull i com vull • Repeteixo el mateix • Les idees estan barrejades 				<ul style="list-style-type: none"> • Faig servir poques paraules, repetides i molt simples • Faig servir moltes paraules d'altres llengües • Tinc més de 3 errors 				<ul style="list-style-type: none"> • Els noms, els verbs, els adjectius i els pronoms no són correctes o en falten • No hi ha cap signe de puntuació o estan mal posats • Tinc més de 8 errors 				<ul style="list-style-type: none"> • Escric amb més de 8 errades 				<ul style="list-style-type: none"> • No s'entén la lletra • Les línies estan tortes • Els marges no es veuen • Faig molt gargots 			
<ul style="list-style-type: none"> • Explico el que em demanen • Repeteixo poc • La idea general està bé però desordenat i explico coses que no calen 				<ul style="list-style-type: none"> • Faig servir paraules poc variades i en repeteixo • Faig servir paraules d'altres llengües • Tinc 2 o 3 errors 				<ul style="list-style-type: none"> • Els noms, els verbs, els adjectius i els pronoms hi són però hi ha 3 errors d'ús • Faig servir molt «i» • Puntuo poc o amb 4 errors 				<ul style="list-style-type: none"> • Escric amb 5 i 8 errades 				<ul style="list-style-type: none"> • No s'entén gaire la lletra • Les línies estan rectes • Els marges es veuen • Faig alguns gargot 			
<ul style="list-style-type: none"> • Explico tot el que em demanen i com m'ho demanen • Les idees estan ordenades sense repeticions 				<ul style="list-style-type: none"> • Faig servir paraules variades i interessants • Totes les paraules són de la mateixa llengua • Tinc 1 error o 0 				<ul style="list-style-type: none"> • Els noms, els verbs, els adjectius i els pronoms gairebé són correctes • Enllaço les idees amb paraules variades • Tinc 3 errors 				<ul style="list-style-type: none"> • Escric amb 4 errades o menys 				<ul style="list-style-type: none"> • Faig la lletra entenedora • Les línies estan rectes • Els marges es veuen • Els gargots gairebé ni es veuen o no n'hi ha cap 			

Morfosintaxi . Taula per escriure les paraules del text en l'apartat on em veig més

Noms Paraules que anomenen les coses, les persones, els llocs,...	Adjectius Paraules que expliquen detalls de les coses, les persones, els llocs,...	Verbs Paraules que situen els moments, les persones, les intencions , els fets,...	Pronoms Paraules que ajuden a dir les idees repetides escurçant i canviant la forma de la mateixa idea	Connectors Paraules que ajuden a seguir el fil d'una història. Poden marcar inici, continuïtat, canvi d'idea, tancament,... Poden ser adverbis, preposicions, determinants, conjuncions
Utilitzo poques paraules per anomenar coses i són poc variats	Utilitzo 1 o 2 adjectius molt comuns	Utilitzo estructures verbals molt comunes i les repeteixo	Utilitzo un o dos pronoms personals, els més comuns i els repeteixo	Els connectors que utilitzo són les conjuncions més habituals(i, amb, per això,...) i les repeteixo sovint
Utilitzo noms comuns i propis i són poc variats	Utilitzo de 3 a 6 adjectius i en repeteixo pocs	Utilitzo estructures verbals que representen el temps ,les persones, la manera com es fan les coses força bé encara que poc variades	Utilitzo pronoms personals variats i també faig combinacions de pronoms febles que encara no són massa adequades	Els connectors que utilitzo són variats de temps, lloc, circumstància..., per iniciar, per enllaçar idees, per, acabar, per decidir, per argumentar,... I encara són molt repetits
Utilitzo força noms comuns i propis i són variats	Utilitzo entre 5 i 6 adjectius. Són variats i fan imaginar força bé als altres el que tinc al cap	Utilitzo estructures verbals que representen el temps ,les persones, la manera com es fan les coses força bé i busco que siguin variades	Utilitzo pronoms personals variats i faig combinacions de pronoms febles que ja són bastant adequades	Els connectors que utilitzo són variats de temps, lloc, circumstància..., per iniciar, per enllaçar idees, per, acabar, per decidir, per argumentar,... i cada cop són més variats com els del full de la llibreta.
Utilitzo noms comuns i propis i són molt originals i variats	Utilitzo els adjectius adequats que fan gaudir al que llegeix perquè imagina molt bé les meves idees	Utilitzo estructures verbals que representen el temps ,les persones, la manera com es fan les coses molt bé i busco que siguin variades i ben pensades per l'acció que vull que imaginin	Utilitzo pronoms personals variats i faig combinacions de pronoms febles que ja són adequades	Soc conscient i m'agrada utilitzar connectors variats i procura posar els que recordo bé de la classificació del full de la llibreta

Tipus textual	Tema	Llengua
Descripció	fets en l'espai	adverbis de lloc verbs imperfectius
Narració	fets o conceptes en el temps	adverbis de temps verbs perfectius
Exposició	anàlisi o síntesi d'idees o conceptes	<i>ser</i> + predicat nominal <i>tenir</i> + complem. nominal
Argumentació	idees i manifestacions del parlant	<i>ser</i> + negació + adjectiu
Instrucció	comportament futur de l'emissor o el receptor	imperatiu

TIPUS DE TEXT	CARACTERÍSTIQUES GRAMATICALS	
	Morfologia i sintaxi	Aspectes textuais (i altres)
Conversació - Llenguatge transaccional: diàleg, discussions, etc.	- <i>Pronoms</i> : personals, febles, interrogatius. - <i>Adverbis d'afirmació i de negació</i> .	- <i>Modalitats</i> : interrogació, asseveració, exhortació... - <i>Fòrmules</i> : excuses, salutacions, comiats, formes de polidesa, etc.
- En trobem en els usos orals quotidians i en alguns textos escrits (teatre, novel·la...). Descripció - De persones físiques i psíquiques, de paisatges, objectes, etc. - En podem trobar en textos orals i escrits: monòlegs, discursos, postals, notícies, cartes, etc.	- <i>Enllaços</i> : puntuació relacionada amb l'entonació (guions, cometes, interrogacions, exclamacions, etc.). - <i>Adjectius qualificatius</i> : morfologia, posició i concordança. - <i>Verbs imperfectius</i> : temps present i imperfet. - <i>Adverbis de lloc</i> . - <i>Estructures de comparació</i> . - <i>Enllaços</i> : adverbis, locucions, etc. - <i>Oracions de predicat nominal</i> .	- Presència de codis no verbals en els textos orals. - Trets propis del mode oral: inversions, omissions, reiteracions, etc. - <i>Substantius</i> : precisió lèxica. - <i>Estructura</i> : ordre en l'espai. • de més general a concret; • de dalt a baix, d'esquerra a dreta, etc.
Narració - De fets, històries, biografies, processos, etc. - En podem trobar en textos orals i escrits: rondalles, contes, notícies, historiografia, etc.	- <i>Verbs perfectius</i> : passat llunyà i passat recent. - <i>Relació de temps verbals</i> . - <i>Adverbis de temps</i> . - <i>Connectors temporals</i> : conjuncions temporals, locucions, etc.	- <i>Estructura</i> : • ordre cronològic dels fets i ordre narratiu (modificacions); • parts de la narració: plantejament, nus i desenllaç; • punt de vista de la narració: personatges, perspectiva, etc.
Instrucció - Ordres, exhortacions, obligacions, etc. - En podem trobar en receptes de cuina, instruccions d'ús d'aparells, converses orals quotidianes, etc.	- <i>Ús de la 2a. persona verbal</i> o de formes paral·leles. - <i>Mode imperatiu</i> . - <i>Perífrasis d'obligació</i> : <i>haver de + inf., caldre, ser necessari</i> , etc. - <i>Ordinals i cardinals</i> .	- <i>Modalitat</i> : exhortativa o imperativa. - <i>Estructura</i> i informació: • ordre lògic dels fets; • informació objectiva i precisa; • eventualment, disposició espacial especial.
Predicció - Previsions de futur, textos prospectius, etc. - En podem trobar en horòscops, bulletins meteorològics, previsions econòmiques, etc.	- <i>Temps verbals</i> : futur. - Adverbis de temps. - <i>Perífrasis de probabilitat</i> : <i>deure + inf.</i> - <i>Oracions condicionals</i> .	- <i>Estructura</i> : • distinció en el temps futur: proper o immediat i llunyà, previsions a curt, a mitjà i a llarg termini; • ordenació de la informació per temes.
Explicació - Definicions, exposicions, etc. - En podem trobar en manuals, tractats, conferències, llibres de text, etc.	- <i>Oracions subordinades</i> : causals, consecutives i finals. - <i>Connectors</i> : causa, consecutiva, etc.	- <i>Estructura</i> : • organització lògica i jeràrquica de les idees; • exposició analítica i sintètica; • ús de gràfics, esquemes i dibuixos.
Argumentació - Defenses i acusacions, crítiques artístiques, opinions, etc. - En podem trobar en discursos orals (conferències, exposicions) i escrits (cartes al director, articles d'opinió, etc.).	- <i>Verbs del tipus dir, creure, pensar, opinar</i> , etc. - <i>Relació entre emissor-receptor</i> : presentació de l'emissor, tractament del receptor. - <i>Oracions subordinades</i> : causals, consecutives, adversatives, etc. - <i>Connectors</i> : conjuncions causals, adversatives, etc.	- <i>Estructura</i> : • estructura de la informació per parts o blocs; • relació entre tesi i arguments; - <i>Intertextualitat</i> : cites, referències i comentaris d'altres textos.
Retòrica - Funció estètica. - Converses quotidianes, cartes, poemes, etc.	- <i>Figures retòriques sintàctiques</i> : anacoluts, polí-síndeton, hipèrbaton.	- <i>Figures retòriques de coníngut</i> : hipèrboles, sinestèsia, metàfora, metonímia, etc. - <i>Jocs de paraules</i> : dobles sentits, cacofonies, etc.

DICCIONARI POSITIU

a

Activa
Adequada
Adelantada
Admirable
Afectuosa
Afortunada
Àgil
Alegre
Amable
Amada
Amorosa
Animada
Artista
Atenta
Atractiva
Adorable
Apuesta

b

Bella
Bondadosa
Bona
Bonica
Benévola

c

Calmada
Capaç
Caritativa
Carinyosa
Clara
Coherent
Colaboradora
Competent
Comprensiva
Comunicativa
Considerada
Constant
Cooperadora
Cordial
Correcta
Creativa
Cuidadosa
Curiosa

d

Decidida
Delicada
Deliciosa
Desperta
Detallista
Discreta
Distinguida
Divertida
Dolça
Divina

e

Educada
Elegant
Encantadora
Enérgica
Entretinguda
Entusiasta
Essencial
Esforçada
Especial
Espléndida
Espontania
Estimada
Estudiosa
Estupenda
Experta
Expresiva
Extraordinaria

f

Fabulosa
Famosa
Fantástica
Fascinant
Fiable
Fidel
Fina
Ferma
Flexible
Forta
Franca

h

Hàbil
Honest
Honrada
Humana
Humil

g

Generosa
Genial
Geni
Gentil
Gloriosa
Graciosa
Guapa

i

Ideal
Idealista
Ilustre
Imaginativa
Impecable
Imprescindible
Ingeniosa
Inocent
Inteligent
Interessant
Important

DICCIONARI POSITIU

j

Justa
Joganer
Joios
Jove
Jovenil
Justicier

l

Laborios
Legal
Laudable

ll

Llaminer
Llépol
Llamegant
Lleuger
Lliure

m

Màgica
Meravellosa
Modesta
Magnífica
Madura

n

Natural
Necessària
Notable

o

Observadora
Oportuna
Optimista
Ordenada
Original

o

Pacient
Peculiar
Pensadora
Positiva
Precissa
Preferida
Prudent
Puntual
Pura

q

Quiet

r

Ràpida
Razonable
Reflexiva
Relaxada
Respectuosa
Responsable

s

Sàbia
Saludable
Sana
Segura
Senzilla
Sensible
Simpàtica
Sincera
Solidaria
Suau

t

Talentosa
Tendra
Treballadora
Tranquil·la
Transparent

u

Única
Útil

v

Vàlid
Valuós
Vertader
Vital
Voluntariós
Voraç

z

Senzill
Zas!
Ràpid
(zarzuclero)
(zalamero)

Connectors

Per començar	Per anar seguint	Per afirmar	Per acabar
<ul style="list-style-type: none">• Abans• En primer lloc• En principi• inicialment• Per començar• Per iniciar• Primer	<ul style="list-style-type: none">• A continuació• Aleshores• A més a més• Després• Llavors• Més tard• Per tant• Quan• També	<ul style="list-style-type: none">• Certament• En efecte• Fins i tot• per• descomptat• També• Ben segur• Sens dubte	<ul style="list-style-type: none">• En conclusió• En resum• Per acabar• Per finalitzar• Per últim• A la fi• Finalment

Adjectius per descriure l'aspecte físic

Cara	Ulls	Nas	Boca
<ul style="list-style-type: none">• prima• rodona• seca• trista• ampla• fina• fresca• caragròs	<ul style="list-style-type: none">• rodons• tristos• amables• vius• dolços• entelats• ensopits• de peix	<ul style="list-style-type: none">• tort• ample• fi• xato• arromangat• allargassat• de pebrot• de pam	<ul style="list-style-type: none">• torta• rodona• recta• petonera• riallera• boqueta• de pinyó• de pallasso

Taula 1. Termes relacionats amb estats mentals

Engany	Empipament	Por	Alegria	Consol
Parany	Enuig	Terror	Fortuna	Alleugeriment
Parany	Disgust	Esglai	Felicitat	Confort
Traïció	Repugnància	Horror	Content	Ànim
Emboscada	Ràbia	Aprensió	Entusiasme	Reforç
Mentida	Ira	Repulsió	Tranquil·litat	Caritat
Pena	Irritació	Angoixa	Benestar	Compassió
Dolor	Contrarietat	Inquietud	Plaure	Solidaritat
Compassió	Molèstia	Desesperació	Gust	Conformitat
Duel	Brega	Ansietat	Grat	Complaença
Llàstima	Decepció	Tristesia	Empara	Resignació
Queixa	Malestar	Depressió	Fortalesa	Acceptació
Nostàlgia	Menyspreu	Descoratjament	Energia	Submissió
Sospita	Odi	Abatiment	Decisió	Consentiment
Ressentiment	Ràbia	Pena	Ímpetu	Passivitat
Recel	Brega	Despit	Solidesa	Indiferència
Corada	Intolerància	Culpa	Integritat	Neutralitat
Desconfiança	Fúria	Remordiment	Orgull	Apatia
Pressentiment	Ressentiment	Responsabilitat	Presumpció	Desinterès
Desig	Recel	Retret	Prepotència	Abúlia
Necessitat	Agressivitat	Reclam	Autoestima	Passivitat
Felicitat		Vergonya	Superioritat	Desdeny
Pau			Altivesa	Avorriment
Goig			Falsedat	
Assossec			Suficiència	

ADJECTIUS PER A LA DESCRIPCIÓ D'ANIMALS.

<i>Cap</i>	<i>Cos</i>	<i>Pèl</i>	<i>Pell</i>	<i>Plomes</i>	<i>Potes</i>	<i>Ulls</i>	<i>Mida</i>
Àgil allargassat deforme fort fràgil gros llarg llargarut massís prim robust rodanxó	Aplanat allargassat deformat gros pelat pelut rodó prim	Aspre bru caragolat curt dur fi flonjo llanós llarg llis suau vellutat	Arrugada aspra colrada dura escatosa fina greixosa humida llefiscosa llisa rasposa resseca rugosa setinada suau	Allargades curtes disperses esclarissades espesses estarrufades guamides lluents suaus	Camacurt camallarg curtes esprimatxades fortes gruixudes llargues llargarudes	Brillants entelats esmoreïts inexpressius lleganyosos somorts sortints vius	Gran grossa petita llargarudes alta baixa curta

ADJECTIUS PER A LA DESCRIPCIÓ D'OBJECTES

<i>MATÈRIA</i>	<i>FORMA</i>	<i>MIDA</i>	<i>COLOR</i>	<i>TEXTURA</i>
Acer	Ovalat / ovalada	Alt / alta	Blanquinós / blanquinosa	Calent / calenta
alumini	pla / plana	curt / curta	blau cel	fred / freda
cartró	punxegut / punxeguda	gran	blau marí	tou / tova
ceràmica	quadrat / quadrada	gros / grossa	blavós / blavosa	dur / dura
feltre	rectangular	gruixut / gruixuda	carbassa o carabassa	fi / fina
ferro	rodó / rodona	llarg / llarga	clar	espès / espessa
fusta	tort / torta	mitjà / mitjana	fosc	fluix / fluixa
metàl·lic	triangular	petit / petita	grisós / grisosa	aspre / aspra
palla		prim / prima	grogós / grogosa	
paper			<u>marróns / marronosa</u>	
pelfa			morat / morada	
plàstic			negrós / negrosa	
plom			turquesa	
roba			verdós / verdosa	
vidre			vermellós / vermellosa	
			violeta	

ADJECTIUS PER A LA DESCRIPCIÓ DE PERSONES 1

<i>EDAT</i>	<i>ESTATURA</i>	<i>COS</i>	<i>CABELLS</i>	<i>CARA</i>	<i>ORELLES</i>	<i>GALTES</i>	<i>BARBA</i>	<i>BOCA</i>	<i>LLAVIS</i>
Adolescent gran jove madur petit vell	Alta baixa mitjana	Atlètic blanc bru corbat esvelt escarransit escultural estirat estret feble fort geperut gras gros jove llarg malforjat moreno musculós normal nyicris obès pelut prim proporcionat quadrat rabassut rodanxó	Abundants arrissats blancs castanys curts despentinats embullats eriçats esclarissats febles forts foscos greixosos grisos llargs llisos negres ondulats pèl-roig pentinats rossos tenyits secs	Arrugada bonica dolça esgrogueïda fina fresca galtuda llarga lletja lluent morena pàl·lida peluda pigada prima rodona rosada serena suau xuclada	Allargassades arrodonides enganxades grosses petites punxegudes	Eixutes enceses enfonsades grassones pàl·lides pigades plenes rosades sortints suaus toves vermelles xuclades	Esclarissada espessa florida poblada serrada suau	Estreta grossa petita riallera torta	Carnosos esblanqueïts estrets fins goluts grossos gruixuts molsuts prims

ADJECTIUS PER A LA DESCRIPCIÓ DE PERSONES 2

<i>NAS</i>	<i>ULLS</i>	<i>CELLES</i>	<i>COLL</i>	<i>BRAÇOS</i>	<i>MANS</i>	<i>CAMES</i>	<i>CARÀCTER</i>	
Aguilenc fi gros llarg recte xato	Allargats apagats blaus brillants cansats clars grisos grossos marrons negres oberts petits plorosos profunds rodons sortints tancats tristos verds vius xinesos	Altes amples arquejades baixes dibuixades espesses estretes fines gruixudes inclinades junes llargues negres obliqües poblades rectes retocades	Allargat arrugat curt estirat estret gros gruixut llarg llis molsut	Curts forçuts forts gruixuts llargs musculosos peluts prims	Curtes delicades fines grans grosses llargues petites	Arquejades ben fetes curtes fortes grosses gruixudes llargues ossudes peludes primes rectes sancalloses tortes	Agradable agressiu alegre amable antipàtic avorrit beneit bo callat content covard cregut decidit deixat desagradable desendreçat desgraciat dinàmic divertit dolç dolent elegant endreçat feliç gandul generós humil ignorant intel·ligent	Interessant llest malhumorat milhomes modest mogut nerviós orgullós pacífic pesat presumit quiet rialler ruc savi sec senzill seriós setciències simpàtic tímid tranquil treballador trist valent xerraire ximple

ADJECTIUS PER A LA DESCRIPCIÓ 2n CICLE

(Annex 11)

ASPECTES GENERALS:

Alt baix, d'estatura mitjana, gros, prim, fort, dèbil, vell, jove

CABELLS:

Calb, llargs, curts, pentinats, recollits, arrissats, llisos, castanys, rossos, negres, suaus, trenats, tenyits.

CELLES:

Rectes, arquejades, espesses, primes, juntes, separades.

ULLS:

Vius, brillants, redons, blaus, verds, marrons, negres, xicotets, grans.

NAS:

Gros, llarg, curt, afilat, estret, xato, aguilenc, de lloro.

BOCA:

Xicoteta, gran, estreta, fina, torta, riallera.

CARA:

Rosada, pàl·lida, morena, arrugada, allargada, prima, redona.

ORELLES:

Grans, xicotetes, apegades, carnoses, punxegudes, obertes.

CAMES:

Llargues, curtes, fortes, peludes, ossudes, rectes, tortes, primes.

BRAÇOS:

Llargs, curts, prims, musculars, forts.

MANS:

Grans, xicotetes, curtes, llargues, rugoses.

COLORS:

Roig, rosa, morat, violeta, lila, blau, blau cel, blau marí, verd, groc, daurat, taronja, carabassa, marró, blanc, beix, negre, gris...

GRANDÀRIA:

Alt, gran, baix, , xicotet, gros, ample, estret.

FORMA I POSICIÓ:

Redó, , quadrat, rectangular, triangular, recte, dret, vertical, horitzontal.

ADJECTIUS PER A LA DESCRIPCIÓ 3r CICLE

(Annex 12)

CARA :

Allargada, prima, grossa, proporcionada, desproporcionada, redona, xuclada, arrugada, fina, pigada.

FRONT:

Ample, arrugat.

CELLES:

Rectes, arquejades, espesses, primes, juntes, separades.

PESTANYES:

Negres, obscures, clares, espesses, arrissades, llargues.

ULLS :

Plorosos, saltons, inexpressius, redons, serens, tendres, tristos, xicotets, grans, rasgats, ametlats, blaus, verds, marrons, negres.

NAS:

Esmolat, afilat, pronunciat, aguilenc, arrodonit, fi, llarg, tort, xato.

ORELLES:

Grans, xicotetes, aferrades, carnosos, punxegudes, obertes.

BOCA :

Oberta, fina, xicoteta, rodona, torta, gran, menuda, riallera.

DENTS :

Arrenglerades, blanques, netes, alineades, tacades, brutes, cucades, tortes, desdentat.

LLAVIS :

Fins, grossos, prims, carnosos, rojos.

BARBA:

Poblada, espessa, llarga, curta, blanca, grisa, descuidada, retallada, negra, pèl-roja, rossa.

VEU:

Ronca, suau, greu, aguda, dèbil, potent, clara, cridanera, dolça, alegre.

COLL:

Gros, fi, llarg, prim, ample, curt.

CABELLS :

Arreplegats, solts, castanys, caragolats, fins, llisos, negres, ondulats, pentinats, despentinats, pèl-rojos, rinxolats, rossos, rulls, trenats, tenyits .

BRAÇOS:

Llargos, curts, prims, muscularos, forts.

MANS:

Fines, grosses, rudes, rugoses, grans, menudes, curtes, llargues.

CAMES :

Primes, seques, muscularoses, llargues, curtes, grosses, peludes, ossudes.

ASPECTE GENERAL:

Alt, dret, baix, prim, fort, atlètic, forçut, corpulent, panxut, seriós, jove, vell, malaltís, fatigat, geperut.

COLORS:

Roig, rogenc, rovellós, granat, rosat, rosa, morat, violeta, lila, blau, blavós, blau cel, blau marí, moradenc, verd, verdós, verdosenc, verd oliva, verd mar, groc, groguenc, groc palla, daurat, safrà, ocre, caqui, ataronjat, taronja, carabassa, marró, castany, blanc, blanquinós, beix, crema, os, negre, negrós, gris, grisós... Clar, transparent, net, il·luminat, brillant, obscur, fosc, brut...

GRANDÀRIA:

Alt, gran, enorme, baix, nan, xicotet, gros, ample, estret, descomunal, desproporcionat, desmesurat, voluminos.

FORMA I POSICIÓ:

Redó, arrodonit, circular, apomat, ovalat, rom, quadrat, rectangular, triangular, recte, dret, rígid, vertical, horitzontal, normal, tort, guerxat, corb, imperfecte, corbat, tombat, cilíndric, regular, irregular.

SOROLLS:

Sonor, intens, molest, fort, agut, cridaner, greu, silenciós, dèbil, flux.

OLORS:

Aromàtic, intens, fragant, agradable, suau, perfumat, desagradable.

GUSTOS:

Dolç, salat, gustós, fort, picant, insípid, exquisit, suculent, agre, àcid, amarg.

CARÀCTER:

Simpàtic, bromista, amable, divertit, graciós, antipàtic, infantil, treballador, gandul, ordenat, solidari, generós, despistat, emprenyador, molest, desagradable, tímid, innocent, bo, poruc, vergonyós, decidit, atrevit, valent, audaç, llest, intel·ligent, despert, enginyós, formal, sensat, prudent, considerat, fidel, puntual, babau, parat, indecís, ximple, bonàs, malfaener, gandul, descuidat, desastrat, dolent, educat, maleducat, malcriat, consentit, trist, apagat, abatut, alegre, rialler, burlesc, presumit, fanfarró, vanitós, cregut, roí, deixat.

TAULA DE CONSULTA

Aquí tens una taula que et pot ajudar en els teus escrits i exposicions orals. Consulta-la regularment i vés afegint-hi altres elements que trobis en diversos textos.

Conclusió	Llavors,	Així,
Finalment,	En conseqüència,	En conclusió,
Per tant,	En síntesi,	Per concloure,
Per resumir,	En definitiva...	En definitiva,
Breument,	En poques paraules...	Al final
Per acabar	Recollint el més important	Finalment,
En resum...		Caldrà...
Com a conclusió...		
<p>Per començar</p> <p>Abans de començar... Ens proposem exposar... Hi ha diverses opinions... Parlarem de...</p> <p>Per afegir (marcar ordre, insistir)</p> <p>Primer, primerament El següent Al costat de En la mateixa línia... Per una banda... per l'altra Com s'ha assenyalat, En pocs mots,</p> <p>Marcadors de temps</p> <p>Abans, Actualment,</p> <p>Simultàniament, Més tard, Mentrestant, Passat un temps</p> <p>Marcadors de lloc</p> <p>Aquí/allà Més enllà En altres llocs A la dreta,</p> <p>Per exemplificar (exemple)</p> <p>Per exemple Per il·lustrar... En concret</p> <p>Per comparar (comparació)</p> <p>Així, En el cas de Així com...</p> <p>Contrast (per contraposar, matisar o argumentar en contra)</p> <p>Però Per contrast, Malgrat que Al contrari En contra de... S'ha de tenir en compte...</p> <p>Concessió (per admetre alguna cosa)</p> <p>Sens dubte, Naturalment, Admeto que, Tot i que pugui semblar...</p> <p>Resultat (deducció, conseqüència)</p> <p>Llavors, Per tant, En conseqüència, Per consegüent,</p>		
En primer lloc... Per començar diré... El tema que tractaré... Tot va començar quan...	En primer lloc, A més a més, També, Altra vegada, Al final, Encara més, Igualment... Diuen el mateix... Amb això... Repetim, Com ja s'ha dit més amunt,	Aquell dia... Hi havia una vegada...
En segon lloc, De la mateixa manera, Endemés, És més, Finalment, A la vegada, De fet, Igualment, Insistim, Una altra vegada,	Anteriorment, Ara,	Després, Finalment, En poc temps, Fins ara, ...
Al principi, Aviat	Llavors, Posteriorment, En aquella època En el passat, ...	Darrere Davant En front A la part posterior,
A sobre/ a sota Més lluny A prop, Al costat de	De fet Entre altres... ...	En efecte, En particular ...
Com a mostra ...		Igualment, De la mateixa manera A saber
Tot i que, En contraposició, Amb tot, En oposició, Encara que, ...		No obstant això, Més aviat, Per altra banda, A la vegada Ara bé ...
Segurament, No cal dir Reconec que... ...		Amb tota seguretat, És cert que... Si admetem... ...
De manera que, Així, Per aquest fet... Per això		Així doncs Com a resultat Així és que ...

ELS VERBS

ELS TEMPS VERBALS

Els temps verbals s'agrupen en tres modes:

- **Indicatiu:** l'utilitzem quan volem expressar una **acció real**.

El tren surt a les vuit.

- **Subjuntiu:** l'utilitzem quan volem expressar una **prohibició, un desig, una condició**.

No surtis de casa

- **Imperatiu:** l'utilitzem per donar **ordres**.

Surt d'aquí!

VERBS REGULARS

Els verbs se solen classificar en tres conjugacions, segons com acaba l'infinitiu:

- 1a conjugació** → infinitiu acabat en **-ar** → *cantar, estimar, anar, patinar...*
- 2a conjugació** → infinitiu acabat en **-er o -re** → *fer, haver, ser, perdre, beure...*
- 3a conjugació** → infinitiu acabat en **-ir** → *sortir, dormir, conduir, produir...*

1a conjugació

Gairebé tots els verbs de la primera conjugació són regulars.

Mira els principals temps d'un verb de la primera conjugació, *cantar*:

Present d'indicatiu	Imperfet d'indicatiu	Futur	Condicional
canto	cantava	cantaré	cantaria
cantes	cantaves	cantaràs	cantaries
canta	cantava	cantarà	cantaria
cantem	cantàvem	cantarem	cantaríem
canteu	cantàveu	cantareu	cantaríeu
canten	cantaven	cantaran	cantarien

2a conjugació

Aquesta conjugació conté molt pocs verbs, i la majoria són irregulars. Mira els principals temps dels verbs regulars *témer* i *perdre*:

Present d'indicatiu		Imperfet d'indicatiu		Futur		Condicional	
temo	perdo	temia	perdia	temeré	perdré	temeria	perdria
tems	perds	temies	perdies	temeràs	perdràs	temeries	perdries
tem	perd	temia	perdia	temerà	perdrà	temeria	perdria
temem	perdem	temíem	perdíem	temerem	perdrem	temeríem	perdríem
temeu	perdeu	temíeu	perdíeu	temereu	perdreu	temeríeu	perdríeu
temen	perden	temien	perdien	temeran	perdran	temerien	perdríen

A més de les formes personals, també hi ha formes no personals:

- Infinitiu: *témer* / *perdre*.
- Gerundi: *tement* / *perdent*.
- Participi: *temut* (*temuda*, *temuts*, *temudes*) / *perdut*, *perduda*, *perduts*, *perdudes*.

Fixa-t'hi!

L'única diferència entre els dos verbs és que, en el futur i el condicional, en el verb *témer* hi ha una *e* després de l'arrel (*temerà*) i en el verb *perdre* no (*perdrà*).

3a conjugació

Els verbs de la 3a conjugació poden ser de dos grans tipus:

1. Model de *servir*: afegeixen *-eix-* en algunes formes: *serveixo*, *serveixes*...
2. Model de *dormir*: no afegeixen l'increment *-eix-*: *dormo*, *dorms*...

Present d'indicatiu		Imperfet d'indicatiu		Futur		Condicional	
dormo	serveixo	dormia	servia	dormiré	serviré	dormiria	serviria
dorms	serveixes	dormies	servies	dormiràs	serviràs	dormiries	serviries
dorm	serveix	dormia	servia	dormirà	servirà	dormiria	serviria
dormim	servim	dormíem	servíem	dormirem	servirem	dormiríem	serviríem
dormiu	serviu	dormíeu	servíeu	dormireu	servireu	dormiríeu	serviríeu
dormen	serveixen	dormien	servien	dormiran	serviran	dormirien	servirien

A més de les formes personals, també hi ha formes no personals:

- Infinitiu: *dormir* / *servir*.
- Gerundi: *dormint* / *servint*.
- Participi: *dormit* (*dormida*, *dormits*, *dormides*) / *servit* (*servida*, *servits*, *servides*).

Fixa-t'hi!

Els verbs que tenen l'increment *eix* s'anomenen **incoatius**, i la majoria dels verbs de la 3a conjugació ho són.

Present de subjuntiu

Un temps verbal molt utilitzat és el present de subjuntiu. Mira aquest temps en els verbs regulars:

Vol que...	Espero que...	Necessitem que...	
1a	2a	3a	
canti	perdi	dormi	serveixi
cantis	perdis	dormis	serveixis
canti	perdi	dormi	serveixi
cantem	perdem	dormim	servim
canteu	perdeu	dormiu	serviu
cantin	perdin	dormin	serveixin

Recordal

La majoria de verbs de la 3a conjugació fan:

serveixi
serveixis
serveixi
servim
serviu
serveixin

Imperfet de subjuntiu

Un temps verbal paral·lel al present de subjuntiu és l'imperfet de subjuntiu: Models d'imperfet de subjuntiu

Volia que...	Esperava que...	Necessitàvem que...
1a	2a	3a
cantés	perdés	dormís
cantessis	perdessis	dormíssis
cantés	perdés	dormís
cantéssim	perdéssim	dormíssim
cantéssiu	perdéssiu	dormíssiu
cantessin	perdessin	dormíssin

Fixa-t'hi!

L'imperfet de subjuntiu de tots els verbs de la 3a conjugació és idèntic (dormís/servís).

Observa aquesta correspondència de temps verbals:

Present (d'indicatiu i de subjuntiu)	Imperfet (d'indicatiu i de subjuntiu)
Vol que durant l'acte jo canti.	Volia que durant l'acte jo cantés
Espero que perdeu el partit.	Esperava que perdéssiu el partit
Necessitem que els nens dormin.	Necessitàvem que els nens dormíssin.

Els temps verbals en les oracions condicionals

En les oracions compostes condicionals hi ha dos temps verbals. Fixa't en la correspondència de temps verbals en les oracions condicionals amb el connector *si*:

Si em truques, PRESENT D'INDICATIU	→	t'ajudaré. FUTUR
Si em trucaves, PRETÈRIT IMPERFET D'INDICATIU	→	t'ajudaria. CONDICIONAL
Si em truquessis, PRETÈRIT IMPERFET DE SUBJUNTIU	→	t'ajudaria. CONDICIONAL
Si m'haguessis trucat, PRETÈRIT PLUSQUAMPERFET DE SUBJUNTIU	→	t'hauria ajudat. CONDICIONAL PERFET

La resta de connectors condicionals només admeten un temps de subjuntiu.

En cas que em necessitis, PRESENT DE SUBJUNTIU	t'ajudo / t'ajudaré
En cas que m'haguessis necessitat, PRETÈRIT PLUSQUAMPERFET DE SUBJUNTIU	t'hauria ajudat

Recordal

Connectors condicionals que només admeten subjuntiu: en cas que, mentre, posat que...

Recorda també que és del tot incorrecte marcar la probabilitat amb un verb en futur o en condicional.

Està bé	Està malament
Aquell deu ser en Joan.	Aquell serà en Joan.
Et deu haver passat el mal de cap.	T'haurà passat el mal de cap.
Devia ser a Rupit.	Seria a Rupit.
L'Anna devia estar molt contenta.	L'Anna estaria molt contenta.
Per la granota que duu, deu treballar com a mecànic.	Per la granota que duu, treballarà com a mecànic.

CONJUNCIONS

COMPLETIVES	que, si	<i>M'agrada que encara em recordin. Esperem que tot s'acabi bé. Encara no s'adona que ja no té tant poder.</i>
LOCATIVES (de lloc)	on, allà on, allí on	<i>Deixeu-ho on us sembli. Podéu berenar allà on us he dit.</i>
TEMPORALS (de temps)	quan, mentre, abans que, després que, fins que, així que, tot seguit que, tan aviat com...	<i>Quan hàgiu acabat, feu-m'ho saber. No el pareu fins que s'hagi apagat el llumet. Truqueu-me tan aviat com pugueu. Mentre ell dorm, jo llegeixo.</i>
MODALS (de manera)	com, com si, tal com, així com, segons que...	<i>Ho defensa com si fos seu. Així com tu tens tanta sort, jo no en tinc gaire.</i>
COMPARATIVES	tant com..., més... que, millor... que, menys...que, com més... més...	<i>He treballat tant com he pogut. Ens estimem més que truquis al vespre. Com més me'n despreocupo, més es resol.</i>

Mira totes les combinacions dels pronoms de la 1a i 2a persona amb altres pronoms:

		Davant el verb		Darrere el verb	
		començat amb consonant	començat amb vocal	acabat en consonant o diftong	acabat en vocal
em +	el	me'l	me l'	-me'l	-me'l
	la	me la	me l' (me la)	-me-la	-me-la
	els	me'ls	me'ls	-me'ls	-me'ls
	les	me les	me les	-me-les	-me-les
	en	me'n	me n'	-me'n	-me'n
	ho	m'ho	m'ho	-m'ho	-m'ho
et +	el	te'l	te l'	-te'l	-te'l
	la	te la	te l' (te la)	-te-la	-te-la
	els	te'ls	te'ls	-te'ls	-te'ls
	les	te les	te les	-te-les	-te-les
	en	te'n	te n'	-te'n	-te'n
	ho	t'ho	t'ho	-t'ho	-t'ho
es +	el	se'l	se l'	-se'l	-se'l
	la	se la	se l' (se la)	-se-la	-se-la
	els	se'ls	se'ls	-se'ls	-se'ls
	les	se les	se les	-se-les	-se-les
	en	se'n	se n'	-se'n	-se'n
	ho	s'ho	s'ho	-s'ho	-s'ho
ens +	el	ens el	ens l'	-nos-el	'ns-el
	la	ens la	ens l' (la)	-nos-la	'ns-la
	els	ens els	ens els	-nos-els	'ns-els
	les	ens les	ens les	-nos-les	'ns-les
	en	ens en	ens n'	-nos-en	'ns-en
	ho	ens ho	ens ho	-nos-ho	'ns-ho
us +	el	us el	us l'	-vos-el	-us-el
	la	us la	us l' (la)	-vos-la	-us-la
	els	us els	us els	-vos-els	-us-els
	les	us les	us les	-vos-les	-us-les
	en	us en	us n'	-vos-en	-us-en
	ho	us ho	us ho	-vos-ho	-us-ho

PRONOMS

Moltes vegades els pronoms **em**, **et**, **es**, **ens** i **us** també es combinen amb els pronoms **hi** o bé **en**:

-Els van dir una mentida, però no **se'n** van adonar.

-No aneu pas a l'estadi a peu, ja **us hi** porto amb cotxe...

em		
et		
es	+	hi
ens		en
us		

		davant el verb		darrere el verb	
		començat en consonant	començat en vocal	acabat en consonant o diftong	acabat en vocal
hi +	em	m'hi	m'hi	-m'hi	-m'hi
	et	t'hi	t'hi	-t'hi	-t'hi
	es	s'hi	s'hi	-s'hi	-s'hi
	ens	ens hi	ens hi	-nos-hi	'ns-hi
	us	us hi	us hi	-vos-hi	'us-hi
en +	em	me'n	me n'	-me'n	-me'n
	et	te'n	te n'	-te'n	-te'n
	es	se'n	se n'	-se'n	-se'n
	ens	ens en	ens n'	-nos-en	'ns-en
	us	us en	us n'	-vos-en	-us-en

Per què

1) Pronom interrogatiu:

per què = per quina causa

Per què s'ha enfadat? = Per quina causa s'ha enfadat?

No entenc per què no has vingut = No entenc per quina causa no has vingut

2) Pronom relatiu:

per què = pel qual /
per la qual... / per on

Aquest és el poble per què van passar abans = Aquest és el poble pel qual van passar abans = Aquest és el poble per on van passar abans.

Perquè

1) Conjunció causal (amb indicatiu):

perquè = ja que

Ho han fet perquè els ho han manat = Ja que els ho han manat ho han fet.

2) Conjunció final (amb subjuntiu):

perquè = amb la finalitat que

He vingut perquè estiguis contenta = He vingut amb la finalitat que estiguis contenta.

3) Perquè substantiu:

perquè = motiu

No entenc el perquè de la teva absència = No entenc el motiu de la teva absència.

Per a què

1) Pronom interrogatiu:

per a què = per a quina cosa

Per a què serveix això? = Per a quina cosa serveix això?

2) Pronom relatiu:

per a què = per al qual /
per a la qual / per als quals...

Són les proves per a què em preparo = Són les proves per a les quals em preparo.

Per què	Perquè	Per a què
<p>1) Pronom interrogatiu: <i>per què = per quina causa</i></p> <p>2) Pronom relatiu: <i>per què = pel qual / per la qual / pels quals / per les quals / per on</i></p>	<p>1) Conjunció causal: <i>perquè = ja que</i></p> <p>2) Conjunció final: <i>perquè = amb la finalitat que</i></p> <p>3) Perquè substantiu: <i>perquè = motiu</i></p>	<p>1) Pronom interrogatiu: <i>per a què = per a quina cosa</i></p> <p>2) Pronom relatiu: <i>per a què = per al qual / per a la qual / per als quals / per a les quals</i></p>